

com una de les alqs. de Sumacàrcer (p. 414) i *Exarquía* entre les donacions de Càrcer (p. 327).¹

De l'ar. *šarqīya*, fem de *šaraqī* 'oriental', d'on provenen els coneguts NLL andalusos *Axarquía* (M. Alemán, Covarrubias) com a nom de sengles ravalals a l'Est de les ciutats de Còrdova, Granada i Sevilla, (*DCEC* II, 1030a50-54). Probt. ací el comprendrem en el sentit que la població important en aquesta rodalia eren solament Sumacàrcer i Tous en temps dels moros, i per això La Xarquía es considerarà com un raval oriental de Sumacàrcer, que de fet està situat dret a l'O. del k. 2 de la dita crtra; indirectament comprova l'afirm. que en temps dels moros Antella no era més que un grup de cases, menys ipt. que la *Xarquía*, a l'arrencada de la sèquia del Xúquer. També a la ci. de Val. hi havia l'*Axarquía* o *Xarquía* (oposada a l'*Algarbia*), dins el te. de la ciutat (*Rept.* 19, 160, 204 etc.).

Altres NLL menors d'aquesta arrel: *La Eixarca* a Coves de Vinromà, i *Eixarc* a Bocairent i a 3 pobles de la comarca de Morella.

¹ A l'ajuntament d'Antella m'ensenyaren papers vells que diuen que hi havia un despoblat «a la partida de *Charquía y Barquía*»: nom no confirmat enlloc; potser alteració d'un *Garbia* significat 'ponentí', de sentit oposat a *šarqī*, amb metàtesi **Barquía*.

XAUXELLES

Pda. de la Vila Joiosa (xxxv, 123.23) *ğauz el-Lab* 'la divina noguereda', amb 'superlatiu islàmic'. La z ensordida (com passa en tants arabismes amb z, majorment en fi de mot) haurà encomanat la surditat a la inicial, i aquesta haurà propagat la palatalitat a la interna.

XELLÍ

Vall de -, te. Ascó, de l'ar. *šāl-lī* NP (a Algèria *GGAlg.* 99b) de l'arrel *šll* 'ser sec, ser lleuger', que ha donat molts NPP allí i a Aràbia (*šēlīl* Hess 33) etc.

XERENE

Molí *šerēne* a Banyeres de Mariola (xxxvi, 18.14). Hi hauria dificultats de forma insuperable per reduir-lo a l'arrel mossàrab de *Xerna* i *Abixerni* (V. la *misc.* del *moss.*) o a la del cat. *eixernidor* 'fillola d'una sèquia que alimenta mecanismes'. Suposar *ʿAjša ar-riḥāni* 'els dos molins' de ar. Aixà és impossible per l'ordre sintàctic. Probt. de l'ar. *šaḥrāni* 'dos bosquets' (cf. l'art. *Xara DECAt.* i ací infra) davant la *i*, la *ā* es

pronunciaria *ā* a desgrat de les consonants precedents; cf. també el NP algerià *šaḥrāni* (*GGAlg.*)

XETIM

Bancal de -, a Ròtova (xxxii, 176.20). Del NP *šāttimī*, usual a Algèria, junt amb *šātmī* i el fem. *šātma*, de la mateixa arrel, que és *štm* 'vituperare' (*RMa.*).

XÉTXENA

Pda. important vora el Xúquer, pertany sobretot al te. d'Algemesí, però és extensa i arriba fins als termes veïns. Per les observacions fetes en el terreny veig que és cap a *Beuna* (pda. d'Algemesí), afrontant amb el Xúquer. El riu Magre la separa de l'*Algoletja*, i és a prop dels Campassos (xxxI, 51.14, 52.3, 53.30, 54.20) que ja són d'Albalat de manera que l'*IGC* posa el *Racó de Jéjena* a 3⁹b×59⁹12, ja en te. d'Albalat, a la r. d'Algemesí; però com que l'inf. d'Albalat no coneixia el nom propi i només en deia «*El Racó*» es veu que hi entra poc; d'altra banda deu arribar dins al te. de Benifaió, que confina amb el d'Algemesí, amb 10 k. entre els dos pobles, però en país pla. A Benifaió també van dir-ne *čēčena*, igual que l'inf. principal (rústic) d'Algemesí, mentre que el culte amic Pérez Fons d'Algemesí pronunciava *ğēğena* amb sonores: és possible que aquesta pron. amb *ğ* d'En Pz. Fons i de l'*IGC* sigui infundada, però no ens en podem refiar de l'un ni de l'altra perquè som en el límit entre el parlar correcte i l'apitxat, a Algemesí és la pronúncia de la classe popular i a Benifaió i Albalat la de tothom.

És una pena que no hi hagi dades antigues d'un NL d'aspecte tan interessant i evidentment antic, però han estat en va totes les recerques practicades; només SSiv. junt amb el seu art. *Benifayó* havia recollit *Chechena* (119.15f.), *Carrasca*, *Mura* i *Torreta* com nom d'unes fonts dins aquell terme, amb el supòsit que serien noms de despoblats moriscos. No figura, però, en els censos de moriscos dels SS.XVI-XVII.

⁴⁵ He fet moltes conjectures, per la banda del mossàrab sense resultat. Car semàticament fóra fantàstic cercar-hi CÍCINUS, variant vulgar del ll. CIGNUS 'cigne'; i per relacionar amb CĪCER 'cigró, pèsol' topariem amb el prohibitu entrebanc de la *n*. Cert que *jāssera* s'ha canviat localment en *jāssena*, però així i tot fóra combinació ben rebuscada. Veig, però, dues possibilitats en el lèxic aràbic o admès com a tal.

1) *RMa.* registra tot un grup format per *ğāğana* «baburria», *ğūğūn* «baburrus» i *buğūğğ* id. (cpt. aquest amb (A)bu- personificador); no és mot aràbic realment (sense arrel ni dades enlloc més) però probt.